

CONSULT ten behoeve van de Permanente Contactgroep Verkeersveiligheid (PCGV) (Subgroep Statistiek)

Globale Beschrijving van de Geraamde Verkeersongevalgegevens
 over het Tweede Kwartaal van 1979

R-79-38

Voorburg, november 1979

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

INLEIDING

Dankzij de medewerking van het CBS kan thans in het kader van het project UBI (Uitgebreide Beleidsinformatie) binnen een periode van vier maanden na de maand waarin de verkeersongevallen plaatsvonden beschikt worden over gedetailleerde, geraamde ongevalgegevens. Hoewel de definitieve aantallen waarschijnlijk niet aanzienlijk van de geraamde aantallen zullen afwijken, moeten de voorlopige resultaten met voorzichtigheid gebruikt worden. Naast de verkeersongevalgegevens is ook enige informatie gegeven over o.a. de verkeersprestatie en weersomstandigheden.

Deze kwartaalbeschrijvingen zijn beperkt tot op het aantal verkeersdoden, omdat dit aantal nauwelijks beïnvloed wordt door veranderingen in de ongevallenregistratie. De beschrijvingen hebben uitsluitend tot doel het signaleren van (on)gewenste ontwikkelingen. Op grond hiervan kunnen hypothesen ontwikkeld worden, die in de jaaranalyse kunnen worden getoetst. Dit heeft het voordeel dat - veel eerder dan voorheen - de noodzaak kan worden onderkend van voor het toetsen benodigde specifieke informatie en eerder maatregelen genomen kunnen worden om deze informatie te verzamelen.

Het materiaal is vooralsnog te beperkt voor het verklaren van de geconstateerde ontwikkelingen. Hiervoor zijn de beschikbare ongevalgegevens in dit stadium veelal niet gedetailleerd genoeg. Bovendien ontbreken voldoende, betrouwbare expositiegegevens. Hierdoor is het ook nog niet goed mogelijk verschillen in ontwikkelingen van risico te geven.

Veel van de in deze kwartaalbeschrijvingen geconstateerde veranderingen kunnen door toevalsfluctuaties worden veroorzaakt. Een daling nu kan gevolgd worden door een evengrote stijging volgend jaar, zonder dat er sprake behoeft te zijn van een wezenlijke verandering van de verkeersonveiligheid.

Weliswaar kan statistisch worden getoetst of verschillen significant afwijken, maar zonder informatie over de te verwachten ontwikkeling kan ook dīt aanleiding zijn voor onjuiste conclusies. Daarom is vooralsnog van statistische toetsing afgezien.

Deze kwartaalbeschrijvingen blijven dan ook beperkt tot een vergelijking met de zelfde perioden van het voorgaande jaar.

1. ONTWIKKELING AANTALLEN VERKEERSONGEVALLEN EN VERKEERSSLACHTOFFERS
IN HET TWEDE KWARTAAL 1979

Aantallen verkeersongevallen en verkeersgewonden 5% lager

Het aantal verkeersongevallen met letsel en/of dodelijke afloop en het aantal gewonden was in het tweede kwartaal 1979 ongeveer 5% lager dan in het tweede kwartaal 1978 (resp. 14.216 en 16.449).

Aantal verkeersdoden ongeveer 4% lager

Het aantal verkeersongevallen met dodelijke afloop en het aantal verkeersdoden nam in het tweede kwartaal 1979 met ongeveer 4% af ten opzichte van het tweede kwartaal 1978 (545). De maand april gaf een daling te zien van 8%, mei 4% en juni 1% (1978 resp.: 168, 186 en 191).

Aantal doden onder het langzame verkeer ca. 20% lager, onder de
motor/scooterrijders bijna 50% hoger

Het aantal overleden inzittenden van personenauto's wijkt in het tweede kwartaal van 1979 nauwelijks af van het betreffende aantal in 1978 (280). Bij de groep motor/scooterrijders was het aantal doden in het tweede kwartaal 1979 bijna 50% hoger dan in 1978 (35). Het aantal bromfietzersdoden daalde met 18% (1978: 74).

In het tweede kwartaal 1979 daalde het aantal doden onder de fietsers met 21% t.o.v. hetzelfde kwartaal in 1978 (121).

Ook het aantal overleden voetgangers daalde, en wel met 16% t.o.v. 1978 (81).

Het aantal verkeersdoden in de categorie "overigen" (voornamelijk inzittenden van vracht- en bestelauto's) in het tweede kwartaal 1979 verdubbelde ten opzichte van dat in 1978 (15).

Aantal doden in de leeftijdsgroep 0 t/m 14 jaar sterk gedaald (48%),
in de leeftijdsgroep 20 t/m 34 jaar sterke stijging (22%)

Het aantal verkeersdoden in de leeftijdsgroep 0 t/m 14 jaar was in het tweede kwartaal 1979 ongeveer de helft van dat in 1978 (85).

Deze daling vond voornamelijk plaats als gevolg van de lagere aantallen in het verkeer omgekomen fietsers en voetgangers.

In de leeftijdsgroep 15 t/m 19 jaar daalde het aantal verkeersdoden in het tweede kwartaal van 1979 met ca. 17% (1978: 122). In deze leeftijdsgroep steeg het aantal doden onder de motorrijders, maar daalde bij de groep inzittenden van personenauto's en de brom/snor-fietsers.

In de leeftijdsgroep 20 t/m 34 jaar nam het aantal verkeersdoden in het tweede kwartaal 1979 toe met 22% t.o.v. dat in hetzelfde kwartaal in 1978 (148). Deze stijging vond vooral plaats in de categorieën bestuurders personenauto's, motorrijders en "overigen" (voornamelijk inzittenden van bestel- en vrachtauto's).

In de leeftijdsgroepen boven de 34 jaar verschilden de aantallen verkeersdoden in het tweede kwartaal 1979 nauwelijks van die in de overeenkomstige periode in 1978 (251).

Sterke daling (23%) van het aantal verkeersdoden onder het langzame verkeer bij ongevallen binnen de bebouwde kom, sterke stijging (40%) bij het snelverkeer

Het aantal verkeersdoden in het tweede kwartaal 1979 was zowel bij ongevallen binnen als buiten de bebouwde kom 4 à 5% lager dan in 1978 (resp. 217 en 389).

Bij ongevallen binnen de bebouwde kom vonden echter sterke verschuivingen plaats. Hier daalde het aantal doden onder het langzame verkeer ((brom)fietser, voetganger) met ongeveer 23% t.o.v. 1978 (155), terwijl bij het snelverkeer het aantal doden met ca. 40% toenam t.o.v. 1978 (62).

Het aantal verkeersdoden onder het snelverkeer als gevolg van ongevallen buiten de bebouwde kom veranderde niet (1978: 268), onder het langzame verkeer was het aantal verkeersdoden in het tweede kwartaal ca. 14% lager dan in het tweede kwartaal 1978 (276).

Overdag daling, 's nachts stijging aantal verkeersdoden

Het aantal verkeersdoden in de nachtelijke uren (22.00-04.00 uur) was in het tweede kwartaal van 1979 zowel op werkdagen als weekenddagen ca. 10% hoger dan in het tweede kwartaal 1978 (resp. 46 en 77). Overdag was er sprake van een daling van gemiddeld 8%, op werkdagen was deze daling ca. 4% en op weekenddagen ca. 17% (1978 resp.: 344 en 139).

2. AANTAL VERKEERSDODEN IN EERSTE HALFJAAR 1979 CA. 23% LAGER,
AANTAL GEWONDEN CA. 16% LAGER

In het eerste halfjaar van 1979 was het aantal verkeersongevallen met letsel en/of dodelijke afloop, evenals het aantal gewonden ca. 16% lager dan in het eerste halfjaar van 1978 (resp. 26.212 en 30.364).

Bij de verkeersongevallen met dodelijke afloop en de verkeersdoden was sprake van een afname met ongeveer 23% (1978 resp.: 1058 en 1175).

Deze afname is hoofdzakelijk veroorzaakt door de verschillen die optraden in het eerste kwartaal (zie hiervoor de Globale analyse van de geraamde verkeersongevallencijfers over het eerste kwartaal 1979, SWOV R-79-26).

3. ONTWIKKELING KERNCIJFERS VERKEER EN WEERSOMSTANDIGHEDEN

Verkeersprestatie

Op dit moment zijn nog weinig gegevens bekend over de verkeersprestatie in het tweede kwartaal 1979.

De afzet van motorbrandstof op de binnenlandse markt steeg in het tweede kwartaal 1979 met ca. 5% ten opzichte van dezelfde periode in 1978.

Indexcijfers van de ontwikkeling van de intensiteit van het gemotoriseerde verkeer op wegen buiten de bebouwde kom zijn alleen nog maar gepubliceerd voor de maand april 1979. In deze maand nam de verkeersindex met ca. 8% toe ten opzichte van april 1978. Hoewel van het CBS nog geen officiële cijfers verkregen zijn, kan uit reeds bekende telgegevens een stijgingspercentage van ca. 5% worden afgeleid voor de maanden mei en juni 1979 ten opzichte van dezelfde maanden in 1978. Gegevens over het reizigersvervoer bij de spoorwegen geven aan dat zowel de aantallen reizigers als de aantallen reizigerskilometers in de maanden april en mei 1979 gemiddeld ca. 6% hoger lagen dan die in 1978. Over de maand juni 1979 zijn nog geen gegevens bekend, evenmin als over de aantallen reizigers en de aantallen reizigerskilometers bij het bus- en tramvervoer voor het hele tweede kwartaal 1979.

Weersomstandigheden

Uit gegevens van het KNMI blijkt dat het in het tweede kwartaal van 1979 meer heeft geregend (155 uur) dan in hetzelfde kwartaal van 1978 (94 uur).

Overigens gelden deze slechte weersomstandigheden voornamelijk voor de maanden april en mei 1979. In juni 1979 was het aantal uren neerslag (37 uur) lager dan in 1978 (46 uur).

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1. Ontwikkeling van de index van de 12-maandelijks voortschrijdende totalen van overleden verkeersslachtoffers en van de gemiddelde verkeersintensiteit (verkeersprestatie) van motorvoertuigen buiten de bebouwde kom (1972 gem. = 100).

Afbeelding 2. Ontwikkeling van de 12-maandelijks voortschrijdende totalen van overleden verkeersslachtoffers naar wijze van verkeersdeelname.

Afbeelding 3. Ontwikkeling van de 12-maandelijks voortschrijdende totalen van overleden verkeersslachtoffers naar plaats ongeval (binnen of buiten de bebouwde kom).

Afbeelding 4. Ontwikkeling van de 12-maandelijks voortschrijdende totalen van overleden verkeersslachtoffers bij langzaam en snelverkeer naar plaats ongeval (binnen of buiten de bebouwde kom).

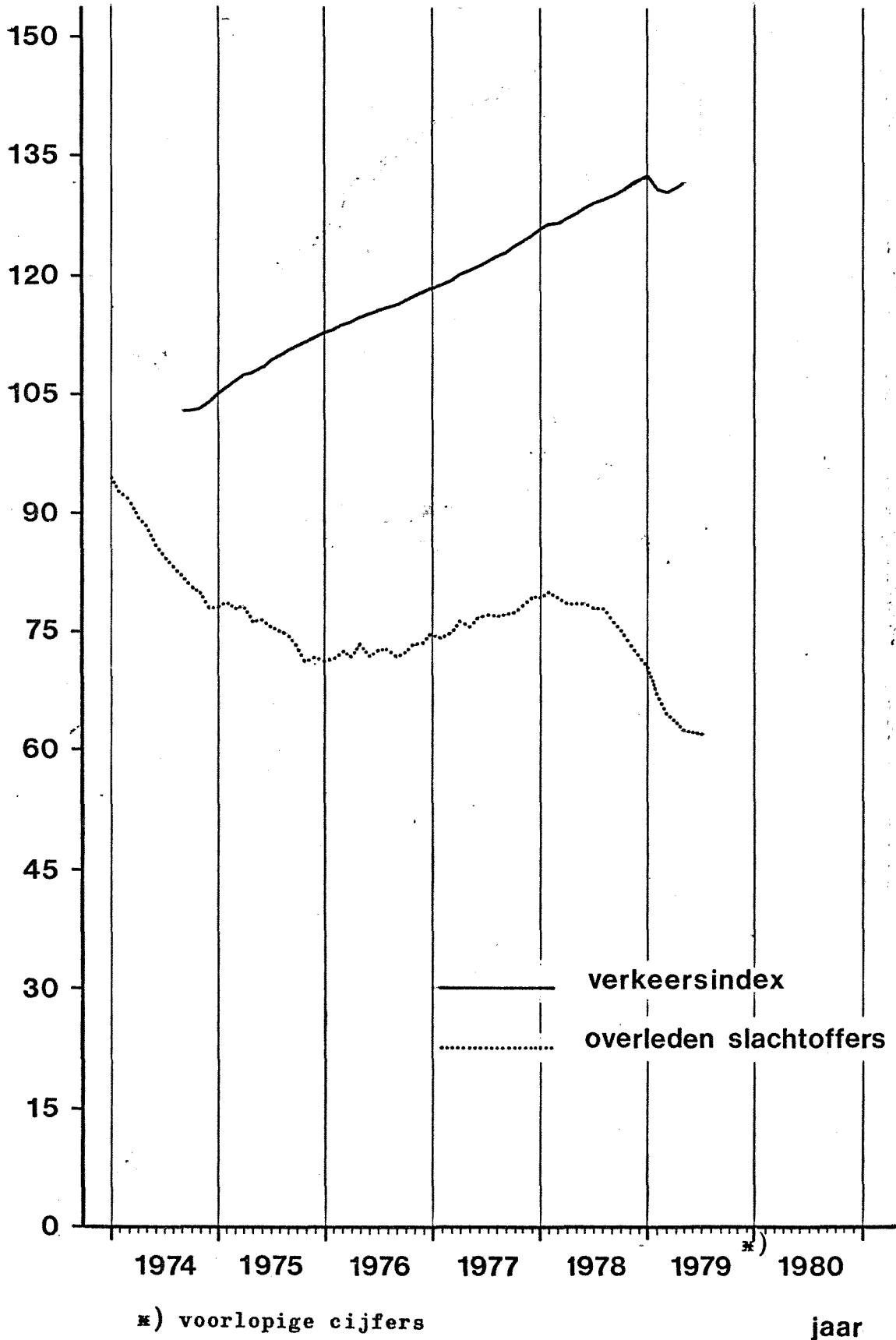
Afbeelding 5. Ontwikkeling van de 12-maandelijks voortschrijdende totalen van overleden verkeersslachtoffers naar leeftijdsgroepen.

GRAFIEK 1

ONTWIKKELING VAN DE 12-MAANDELIJKS VOORTSCHRIJDENDE
TOTALEN VAN OVERLEDEN VERKEERSSLACHTOFFERS EN DE
GEMIDDELDE VERKEERSINDEX VAN MOTORVOERTUIGEN
BUITEN DE BEBOUWDE KOM.

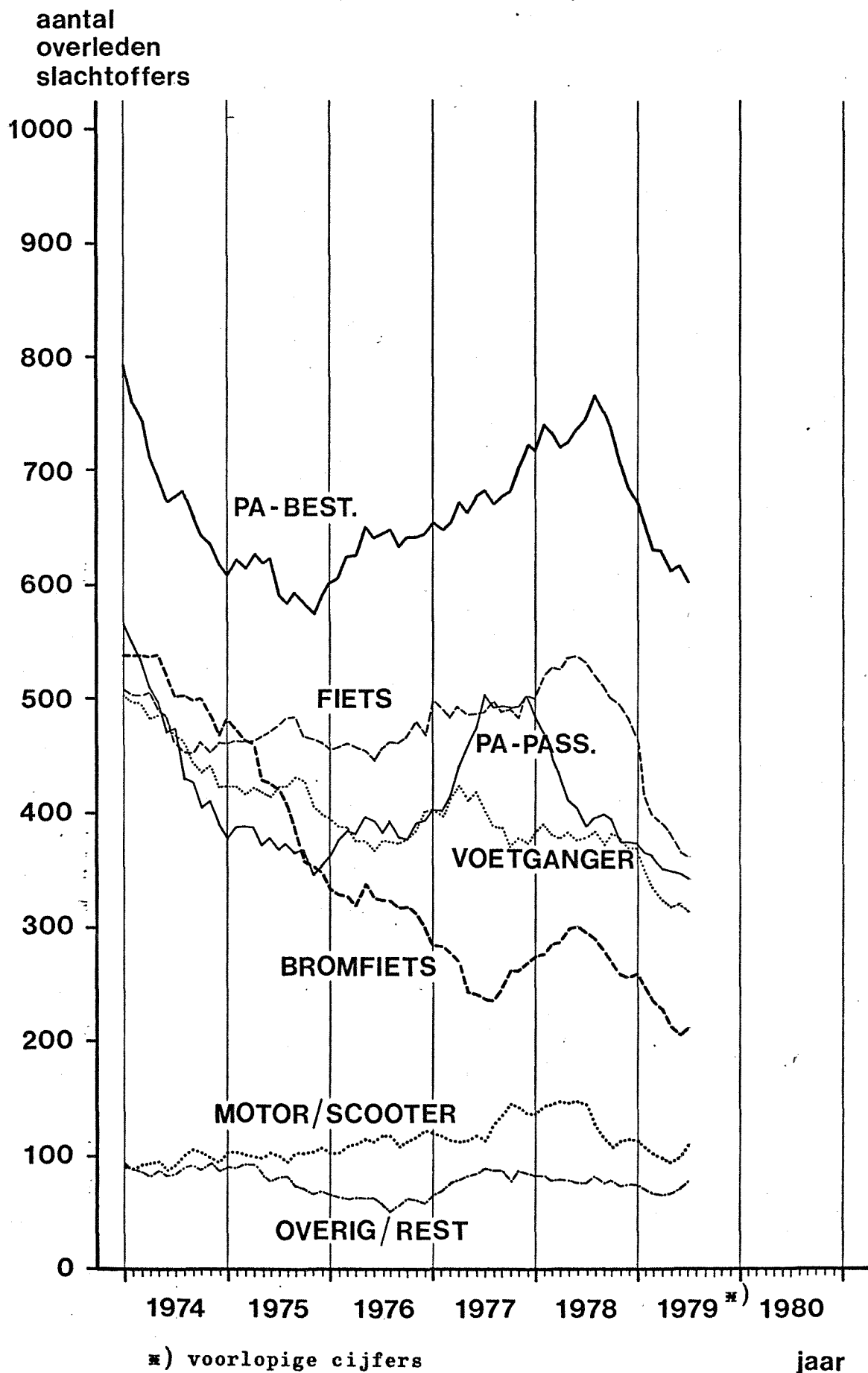
(INDEXCIJFERS: 1972 = 100)

indexcijfer

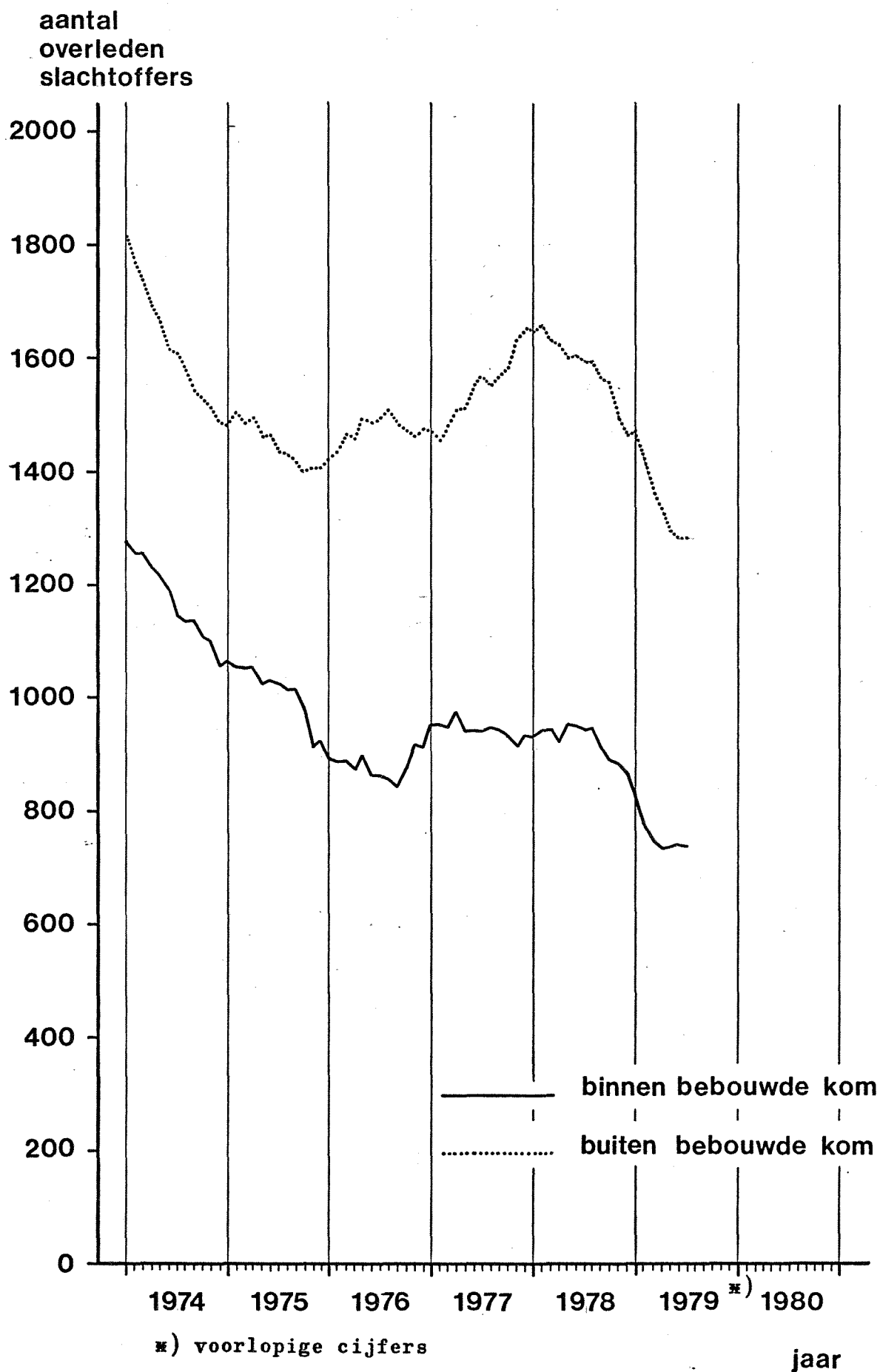
GRAFIEK 2

ONTWIKKELING VAN DE 12-MAANDELIJKS VOORTSCHRIJDENDE TOTALEN VAN OVERLEDEN VERKEERSSLACHTOFFERS NAAR WIJZE VAN VERKEERSDEELNAME.

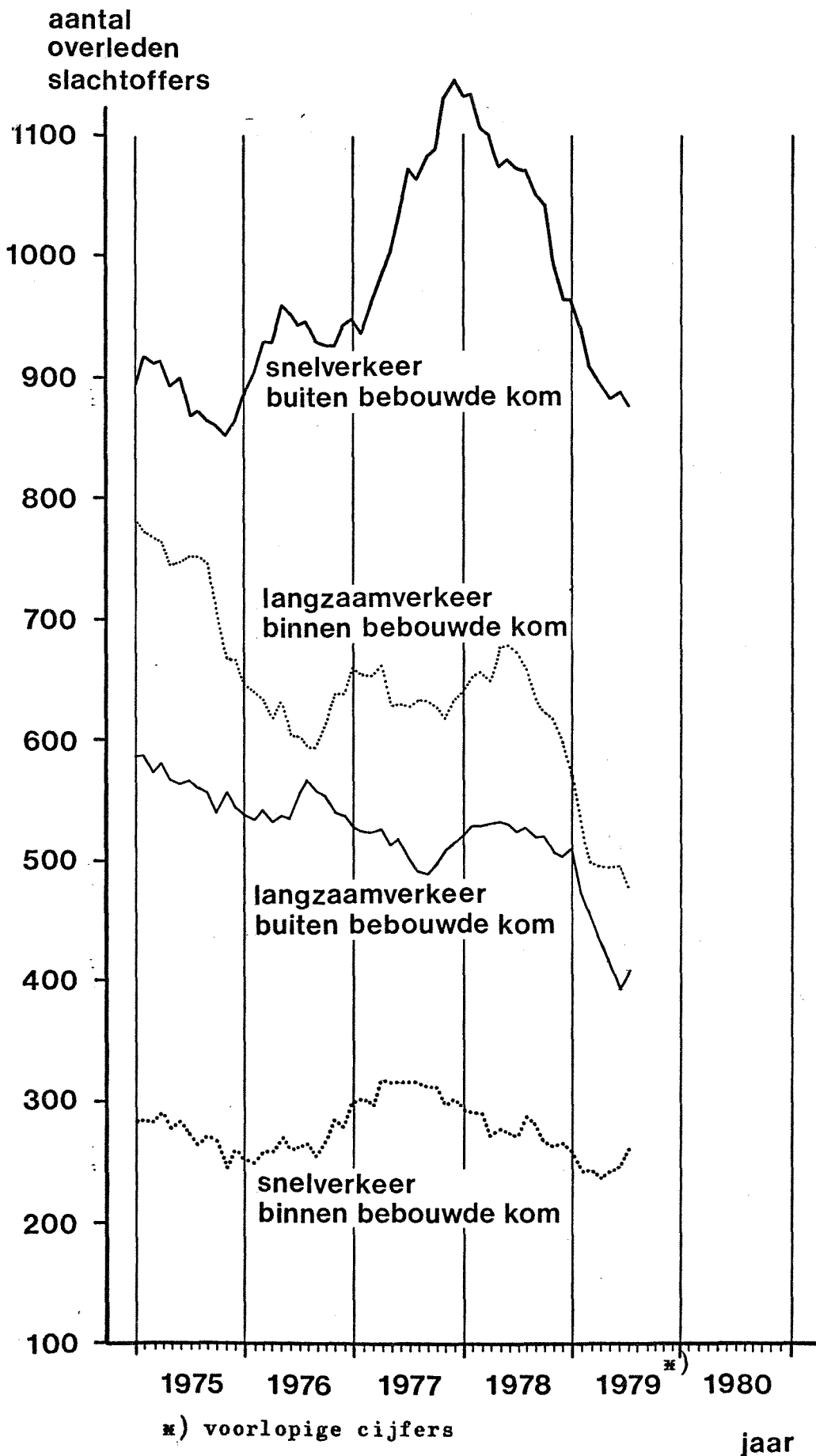
GRAFIEK 3

ONTWIKKELING VAN DE 12-MAANDELIJKS VOORTSCHRIJDENDE TOTALEN VAN OVERLEDEN VERKEERSSLACHTOFFERS NAAR BINNEN- EN BUITEN BEBOUWDE KOM.

GRAFIEK 4

ONTWIKKELING VAN DE 12- MAANDELIJKS VOORTSCHRIJDENDE
TOTALEN VAN OVERLEDEN VERKEERSSLACHTOFFERS NAAR
BINNEN- EN BUITEN BEBOUWDE KOM EN NAAR LANGZAAM EN
SNELVERKEER.

GRAFIEK 5

ONTWIKKELING VAN DE 12-MAANDELIJKS VOORTSCHRIJDENDE TOTALEN VAN OVERLEDEN VERKEERSSLACHTOFFERS NAAR LEEFTIJDGROEPEN

